

Keski-Uudenmaan työkykyhanke

Keski-Uudenmaan sote kuntayhtymä

14.2.2023

Hankkeen tausta 1/2

- Keski-Uudenmaan työkykyhanke oli osa valtakunnallista Työkykyohjelmaa ja toimi Keski-Uudenmaan sote kuntayhtymän (Keusote) toiminta-alueella vuosina 2021-2022.
- Keusoten alueella oli tarve ja tilaus hankkeelle, jo ennen kuin Työkykyohjelmasta tiedettiin tai hankehaku oli avoinna.
- Käytännön työssä oli tunnistettu ja nostettu esille useita Työkykyohjelmaan liittyviä toiveita ja tarpeita, jotka muodostivat hyvän pohjan ja kokonaisuuden hankesuunnitelman tekemiselle.
- Keusoten lisäksi myös ulkoisella verkostolla oli samansuuntaisia toiveita ja tarpeita yhteiseksi kehittämiseksi. Hankesuunnitelmaa olikin helppo koota, kun toimijoilla ol tunnistettuna yhteiset tarpeet ja yhteinen tahtotila sekä halu osallistua kehittämiseen.
- Hankkeen asiakaskunnaksi valikoitui alueen kuntien toiveesta pitkään työelämästä syrjässä olleet, kaikkein heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevat kuntalaiset (Työkykytiimi) sekä vammaisten palvelujen työhönvalmennuksen asiakkaat (Työvalmentajien tiimi). Lisäksi hankkeen kohderyhmänä ovat olleet myös alueen ammattilaiset, jotka työskentelevät työkyvyn ja työllistymisen tuen parissa.

Hankkeen tausta 2/2

- Työkyvyn tuen tiimiin liittyen alueella oli tehty kehittämistyötä jo ennen Keusoten alkamista (Keusote aloittanut 1.1.2019), jolloin työstettiin alueen kehittämistarpeita kuntoutuksen kokonaisuuteen liittyen. Yhtenä esiin nostettuna ja kehittämistä kaipaavana asiana nousi esiin työkyvyttömiä työttömien työkyvyn arviointiprosessi. Alueen toimijoilla oli yhteinen kokemus ja näkemys siitä, että alueella on paljon työttömiä työnhakijoita, joiden työkyvyn ja työllistymisen tuki ja kuntoutus on heikosti hoidettu ja koordinoitu.
 - Syksyllä 2018 toiminta-alueelta koottu monialainen työryhmä loi vaihtoehtoisia malleja ja ehdotuksia siitä, miten työkyvyttömiä työttömien työkyvyn arviointiprosessi tulisi jatkossa Keusote alueella hoitaa.
 - Kehittämiseen osallistui toimijoita Keusote alueen kunnista, eri ammattiryhmistä ja ryhmässä oli edustusta kokijoista, tekijöistä ja johdosta. Ryhmäläiset loivat kaksi vaihtoehtoista toimintamallia (verkostomainen ja keskitetty malli), joiden osalta he kuvasivat prosessit ja tekivät ennakkoarviointia mallien toteutuksesta.
 - Valmistelutyön päätteeksi ryhmä esitti käyttöönotettavaksi keskitettyä työ- ja toimintakyvyn arviointimallia, jonka käyttöönoton valtuusto vahvisti. Uuden kuntayhtymän alkua ja ensimmäinen vuosi ei kuitenkaan ollut uusien mallien ja palvelujen kehittämiselle hyvä ja otollinen ajankohta, jonka vuoksi mallin käyttöönotto jäi tekemättä, kunnes saimme kuulla Työkykyohjelmasta ja avautuvasta hankehausta.
- Vammaisten palveluissa työvalmentajien tiimi oli myös kuullut avautuvasta hankehausta, ja he ilmaisivat kiinnostuksensa lähteä mukaan hankkeeseen. Työvalmentajien tiimi oli toiminut Keusotessa, tietoisina toisistaan mutta käytännössä jokseenkin erillään ja jokainen omalla, kuntien aikaisella tavalla. Tiimillä oli toive ja tahtotila oman työn kehittämiselle, prosessin kuvaamiselle ja yhteisen työmenetelmän löytämiselle. Työkykyohjelma ja laatukriteerit olivat tälle käytännön tarpeesta nousseelle kehittämistyölle hyvä alusta, ja työvalmentajien tiimi oli mukana jo hankesuunnitelmavaiheessa.

Keski-Uudenmaan työkykyhankkeen toimenpidekokonaisuus 1 tavoitteet

Työkyvyn tuki osaksi tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusta

1. Käynnistää ja vakiinnuttaa Keusoten keskitetty monialaisen työ- ja toimintakyvyn arvioinnin palvelu (Työkykytiimi).
 - Pilotoida, laajentaa ja vakiinnuttaa Työkykytiimin toiminta pysyväksi osaksi Keusoten työllisyyttä tukevia palveluita.
 - Monialaisen arviointipalvelun avulla kartoittaa monialaista työ- ja toimintakyvyn tukea tarvitsevien työttömien asiakkaiden tarpeet yhdessä asiakkaan ja laajan asiantuntijaverkoston kanssa.
 - Yhtenäistää alueellisesti työ- ja toimintakyvyn arviointia.
2. Selkeyttää ja kehittää yhteistyöverkoston kanssa yhteensovittavaa palvelukokonaisuutta ja asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin vastaavia palvelupolkuja.
 - Varmistaa yhteistyöverkoston tuella asiakkaan pääsy hänen tarpeisiinsa vastaavan, työ- ja toimintakykyä tukevan eheän palvelukokonaisuuden piiriin.
 - Koordinoida asiakkaan etenemistä yksilöllisiin tarpeisiin vastaavalla palvelupolulla vastuutyöntekijämallia hyödyntäen.

Yhtenäistää alueellisesti työ- ja toimintakyvyn tuen palvelukokonaisuutta.
3. Vahvistaa Keusoten ja yhteistyöverkoston ammattilaisten työ- ja toimintakyvyn arvioinnin ja tuen osaamista.
 - Vahvistaa Keusoten ja yhteistyöverkoston ammattilaisten työ- ja toimintakyvyn sekä työllistymisen tuen osaamista ja tahojen välistä yhteistyötä.
 - Vahvistaa Työkykytiimin työ- ja toimintakyvyn arvioinnin ja tuen osaamista ja kehittää uutta toimintamallia tiimin toimesta.
 - Tukea ohjaavien tahojen ja yhteistyöverkoston osaamista ja varmistaa, että heillä on tarvittava ymmärrys Työkykytiimin palvelusta ja sen kohderyhmistä.
4. Tuottaa ja kehittää työ- ja toimintakyvyn arvioinnin ja tuen palveluita tietoon pohjautuen.
 - Kehittää ja tuoda tutkittuun tietoon perustuvat, yhteiset työ- ja toimintakykymittarit osaksi systemaattista arviointia, kuntouttavia palveluita ja työllistymisen tuen palveluita.
 - Ottaa käyttöön kansallisesti yhtenäisiä, rakenteistettuja kirjaamisen ja dokumentoinnin tapoja.
 - Kehittää verkoston yhteisesti hyödynnettävää asiakkaan työkyvyn tuen suunnitelmaa ja yhteensovittaa se asiakkaan muiden suunnitelmien kanssa.
5. Kehittää työkyvyn tuen tarpeiden varhaista tunnistamista ja tukemista Keusoten palveluissa, erityisesti terveysasemilla. (lisäys hankesuunnitelmaan)

Keski-Uudenmaan työkykyhankkeen toimenpidekokonaisuus 2 tavoitteet

Tuetun työllistymisen menetelmät

1. Edistää vaikeasti työllistyvien asiakkaiden palkkatyöhön työllistymistä kehittämällä Keusoten tuetun työllistymisen laatukriteereihin perustuvaa työhönvalmennusta.
 - Vahvistaa Keusoten laatukriteereihin perustuvaa tuetun työllistymisen työhönvalmennusta yhdessä yhteistyöverkoston kanssa.
 - Varmistaa tuetun työllistymisen toiminnan jatkuvuus juurruttamalla uudet toimintamallit käytäntöön.
 - Kerätä tietoa palvelun vaikutuksista työvalmentajilta, valmennuksen asiakkailta ja työnantajilta sekä arvioida palvelun vaikuttavuutta.
2. Tukea työvalmentajien ja muiden työllistymistä edistävien ammattilaisten tuetun työllistymisen menetelmäosaamista.
 - Taata avainhenkilöille mahdollisuus osallistua Työkykyohjelman järjestämiin tuetun työllistymisen menetelmäosaamista koskeviin koulutuksiin ja työpajoihin.
 - Mahdollistaa hankkeeseen osallistuville työvalmentajille tuetun työllistymisen menetelmäosaamista syventävät koulutukset ja työnohjaus.
 - Järjestää hankkeessa olennaisiksi arvioiduille sote-keskuksen ja muun verkoston ammattilaisille mahdollisuuksia lisätä tietämystään työhönvalmennuksesta sekä kehittää omaa tuettuun työllistymiseen liittyvää osaamistaan.
3. Mallintaa ja kehittää Keusoten työllistymistä tukevaa sosiaalihuollon palvelupolkua tiiviissä yhteistyössä asiakkaiden, TE-toimiston, Kelan, ammatillisten (erityis-)oppilaitosten ja muun verkoston kanssa.
 - Selkeyttää sosiaalihuollon työhön sijoittumista tukevaa palvelupolkua ja koordinointia asiakkaiden, TE-toimiston, Kelan ja muiden verkostopalveluiden kanssa.
 - Määritellä olennaiset yhdyspinnat, kehittää niihin liittyviä yhteistyön rakenteita ja selkeyttää tahojen välistä työnjakoa.
 - Varmistaa vammaisten, vaikeammin työllistettävien tai muuten heikossa asemassa olevien asiakkaiden tiivis osallistuminen ja vaikuttamismahdollisuudet kehittämiseen.

Toimenpiteet toimenpidekokonaisuus 1:ssä

- Työkykytiimi toiminnan käynnistäminen ja pilotointi sekä tunnetuksi tekeminen
- Työ- ja toimintakyvyn arviointitoiminnan yhdenmukaistaminen Keusotessa ja alueella
- Työkyvyn ja työllistymisen tuen palvelukokonaisuuden kuvaaminen
- Yksilöllisten palvelupolkujen mallintaminen ja asiakkaan palvelujen yhteensovittaminen ja koordinointi
- Ammattilaisten osaamisen vahvistaminen
- Toimijoiden välisen yhteistyön vahvistaminen
- Systemaattinen tiedonkeruu
- Yhteisten ja yhtenäisten toimintakykymittareiden kokeilu ja käyttöönotto
- Työ- ja toimintakykytiedon dokumentoinnin kehittäminen
- Työkyvyn tuen suunnitelman kehittäminen ja käyttöönotto
- Työkykykoordinaattorin jalkautuminen terveysasemille, kanta- ja episoditiimien tueksi
- Konsultaatiomahdollisuuksien ja työparituen tarjoaminen alueen ammattilaisille
- Työttömien terveystarkastuksen kehittäminen

Toimenpiteet toimenpidekokonaisuus 2:ssa

- Laatuksiteereihin perustuvan työhönvalmennuksen pilotointi
- Systemaattinen tiedonkeruu vaikutusten näkökulmasta palvelun asiakkailta ja yhteistyötahoilta
- Ammattilaisten tuetun työllistymisen menetelmäosaamisen lisääminen
- Alueellisen työ- ja työhönvalmennuksen verkoston kokoaminen ja yhteiskehittämisen fasilitointi
- Sosiaalihuollon työllistymistä tukevien palvelupolkujen kuvaaminen osana työkyvyn ja työllistymisen tuen palvelukokonaisuutta
- Asiakkaiden osallisuuden vahvistaminen palvelujen suunnittelussa, kehittämisessä, toteutuksessa ja arvioinnissa

Keskeiset tulokset toimenpidekokonaisuus 1:ssä

- Työkykytiimin toiminta on käynnistetty ja pilotoitu, tiimin toiminta jatkuu
 - Asiakkaita 474, arvioinnissa 172 ja konsultaatioissa 302
 - Palaute palvelusta on ollut erittäin hyvää (palautekyselyt asiakkaille ja yhteistyötahoille)
 - Asiakkaiden kokemus omasta työ- ja toimintakyvystä on pienesti parantunut palvelun aikana (Kykyviisari)
- Työkyvyn arviointitoimintaa on yhdenmukaistettu
 - Toimintamalli kuvattu [Työkykytiimin työkirjaan](#)
 - Arviointipilotit sosiaalisessa kuntoutuksessa
- Työkyvyn ja työllistymisen tuen palvelukokonaisuus on kuvattu, Palvelukennosto www.keusote.fi/kennosto
- Yksilöllisiä palvelupolkuja on mallinnettu ja asiakkaan palveluja on yhteensovitettu koordinaattorin ja vastuutyöntekijöiden toimesta
- Ammattilaisten osaamista on vahvistettu
 - Esim. [Kohtaamot](#), 59 tilaisuutta, 832 osallistujaa
- Toimijoiden välistä yhteistyötä on tehty paljon ja vahvistettu toimijoiden välillä, kohtaamisia yli 1580
- Tietoa on kerätty systemaattisesti
- Erilaisia toimintakykymittareita on kokeiltu ja käyttöön otettu
- Työ- ja toimintakykytiedon dokumentointia on kehitetty Työkykytiimin osalta
- Työkyvyn tuen suunnitelma on kehitetty ja käytössä
- Työkykykoordinaattori on jalkautunut kaikille terveysasemille, kanta- ja episoditiimien tueksi
- Konsultaatiomahdollisuuksia ja työparitukea on annettu alueen ammattilaisille
- Työttömien terveystarkastuksen malli ja toimintaohjeet on luotu
- Kulttuurin muutostyö mm. eläkehakuisuuden vähentämisessä, monialaisen yhteistyön tekemisessä ja poislähtämisen kulttuurin murtamisessa

Keskeiset tulokset toimenpidekokonaisuus 2:ssa

- Laatuksiteereihin perustuva työhönvalmennus on pilotoitu ja käytössä vammaisten palveluissa
 - Asiakkaita 63, joista palkkatöissä 38, palkkiotöissä 11, opiskelemassa 2
 - Toimintamalli kuvattu [Työvalmennuksen työkirjaan](#)
- Tiedonkeruuta vaikutusten näkökulmasta on tehty palvelun asiakkailta ja yhteistyötahoilta
 - Asiakkaiden kokemus omasta työ- ja toimintakyvystä on parantunut palvelun aikana (Kykyviisari)
- Ammattilaisten tuetun työllistymisen menetelmäosaamista on lisätty
- [Alueellinen työ- ja työhönvalmennuksen verkosto](#) on koottu ja verkosto on ollut aktiivinen yhteiskehittämisen alusta
 - Verkostossa yli 90 jäsentä
- Sosiaalihuollon työllistymistä tukevat palvelupolut on kuvattu osana työkyvyn ja työllistymisen tuen palvelukokonaisuutta
- Asiakkaiden osallisuutta on vahvistettu palvelujen suunnittelussa, kehittämisessä, toteutuksessa ja arvioinnissa monin eri tavoin omassa hankkeessa ja jakamalla tietoa ja ideoita myös muille hankkeille ja toimijoille

Mittarit toimenpidekokonaisuus 1:ssä

Tavoitellut tulokset	Toteutunut seuranta ja käytetyt mittarit
1. Keskitetty monialaisen työ- ja toimintakyvyn arvioinnin palvelu on vakiintunut toimivaksi osaksi Keusoten työllisyyttä tukevaa toimintaa.	Kyselyt Työkykytiimin asiakkaille palveluprosessin eri vaiheissa ja palvelun päättyessä Työkykytiimi asiakasmäärän ja asiakastiedon keruu sekä palveluprosessin seuranta (Työkseli) Työkykytiimin asiakkaiden kokemus omasta työ- ja toimintakyvystä (Kykyviisari)
2. Osatyökykyisten, monialaista tukea tarvitsevien työttömien asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn palvelukokonaisuutta on selkeytetty ja kehitetty paremmin asiakkaiden tarpeita vastaavaksi yhdessä asiakkaiden ja yhteistyöverkoston kanssa.	Työkykytiimin asiakkaiden kokemus omasta työ- ja toimintakyvystä (Kykyviisari) Kyselyt Työkykytiimin asiakkaille palveluprosessin eri vaiheissa ja palvelun päättyessä Kyselyt Työkykytiimin yhteistyötahoille Työkykytiimin palveluprosessin seuranta (Työkseli)
3. Keusoten ja yhteistyöverkoston ammattilaisten työ- ja toimintakyvyn arvioinnin ja tuen osaamista on vahvistettu yhteiskehittämisen, valmennuksien ja viestinnän avulla.	Tilaisuuksien ja osallistujien määrä Palautekyselyt osasta tilaisuuksia Asiakaspalautekyselyt Kyselyt yhteistyötahoille
4. Keusote ja yhteistyöverkosto on: - Selvittänyt, kehittänyt ja ottanut käyttöön yhteisiä, tutkittuun tietoon perustuvia työ- ja toimintakyvyn arvioinnin mittareita, joita hyödynnetään systemaattisesti - Määritellyt ja ottanut käyttöön rakenteistettuja kirjaamisen tapoja osana arjen toimintamalleja (ml. asiakkaan työkyvyn tuen suunnitelma) - Selvittänyt toiminnallisia, teknisiä ja lainsäädännöllisiä mahdollisuutta ottaa käyttöön yhteinen alueellinen työkyvyn tuen asiakastiedon tietopankki	Käyttöön otetut mittarit Kirjaamisen toimintamallit Asiakkaiden kokemus omasta työ- ja toimintakyvystä (Kykyviisari) Asiakastiedon keruu sekä palveluprosessin seuranta (Työkseli) Työkykytiimin toiminnan vaikuttavuuden arviointi, NHG:n tekemä selvitys

Mittareiden tuloksia on kuvattu hankkeen loppuraportissa

Mittarit toimenpidekokonaisuus 2:ssa

Tavoitellut tulokset	Toteutunut seuranta ja käytetyt mittarit
5. Keusote on edistänyt osatyökykyisten asiakkaidensa työllistymistä palkkatyöhön lisäämällä ja kehittämällä laatukriteereihin perustuvaa tuetun työllistymisen työhönvalmennusta.	Asiakaspalautekysely Kysely työnantajille Kunkin toimipisteen työhönvalmennuksen laatukriteerien mukainen pisteyttäminen
6. Hankkeessa on tuettu ammattilaisten (ennen kaikkea työvalmentajien) laatukriteereihin perustuvaa tuetun työllistymisen menetelmäosaamista.	Tilaisuuksien ja osallistujien määrä Koulutusten ja osallistujien/ suorittaneiden määrä Ammattilaisen itsearvio osaamisesta (kysely)
7. Keusote on mallintanut työllistymistä tukevan sosiaalihuollon palvelupolun yhdessä asiakkaiden ja verkostotoimijoiden kanssa.	Tuotokset Innokylässä Asiakkaiden kokemus omasta työ- ja toimintakyvystä (Kykyviisari) Asiakaspalautekysely Kysely työnantajille

Mittareiden tuloksia on kuvattu hankkeen loppuraportissa

Johtopäätökset ja tärkeimmät opit

- Hankkeen tavoitteet ovat toteutuneet ja niitä on edistetty hankkeen aikana aktiivisesti. Lähes kaikissa tavoitteissa on suunnitelman mukaisesti tai sen ylittävästi toteutuneita, osin toteutuneita sekä toteutumatta jääneitä tai suunnitelmasta poikkeavasti toteutuneita asioita. Hankkeen loppuraportissa on kuvattu tarkemmin eri tavoitteiden toteutumista.
- Onnistuimme hankesuunnitelman tekemisessä, jonka tekemiseen osallistui kaikki keskeiset toimijat. Hankesuunnitelma on ollut riittävän konkreettinen ja hankkeen toteuttajat ovat olleet suunnitelmaa tekemässä ja tietävät mitä suunnitelmassa on haettu ja tarkoitettu. Tämä on ollut merkittävä onnistumistekijä hankkeen aloituksessa ja toteutuksessa.
- Onnistuimme myös hankkeen ja toimintamme tunnetuksi tekemisessä. Olemme olleet toivottu ja haluttu yhteistyökumppani ja kehittämistoimien on toivottu jatkuvan myös hankkeen jälkeen. Olemme selvästi osuneet tarpeeseen ja tehneet työmme hyvin.
- Kehitettävää on laajojen hankekokonaisuuksien yhteisessä suunnittelussa ja yhteensovittamisessa. Työkykyhanke unohtui ja jäi sivuun esim. suhteessa Tulevaisuuden sote keskus ja Kestävän kasvun hankkeisiin. Tämä voi osin johtua siitä, ettei hankesuunnitelmia tehneillä ja koonneilla tahoilla ole ollut riittävää ymmärrystä mitä kaikkea Työkykyhankkeessa on tehty ja tavoiteltu ja mitä tulevaisuuden tarpeita näihin teemoihin liittyy.
- Haasteellista on ollut maailman aika, johon Työkykyohjelma osui: keskelle koronavirusta ja henkilöstöpulaa, valtakunnan suurimman sote uudistuksen taitekohtaan. Tämä kaikki on heijastunut hankkeen Keusoten sisäiseen verkostoon ja yksiköiden mahdollisuuksiin tulla mukaan kehittäjäkumppaneiksi.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

- Kehittämistoimien jatkaminen ja jatkohankkeiden hakeminen tulevista hankeohjelmista
 - Työkykytiimin toiminnan jatkuvuuden turvaaminen osana hyvinvointialueen palveluja
 - Laatukriteereiden mukaisen työvalmennuksen juurruttaminen vammaisten palveluissa ja laajentaminen myös sosiaaliseen kuntoutukseen, työhönvalmennuksen vahvistaminen sosiaalipalveluissa ja yhteistyöverkostossa
 - Hankkeita ja kehittämistoimintaa yhteensovittavan johtamisen vahvistaminen, jo hankesuunnitelmavaiheessa
 - Hankesuunnitelmien tekemiseen ja hankkeiden valmistelun oleelliset toimijat mukaan
- Työkyvyn ja työllistymisen tuen palvelukokonaisuuden yhteensovittava johtaminen ja verkoston fasilitointi, ekosysteemi → yhteinen strategia/ohjelma, yhteiset tavoitteet ja toimet sekä valmistautuminen tuleviin muutoksiin
 - Tiedolla johtaminen laajan verkoston kanssa → Tiedon tuottaminen, tulkinta ja oppiminen yhdessä
 - Erikoissairaanhoidon kytkeminen työkyvyn tukemiseen ja roolien selkeyttäminen peruspalvelujen ja esh:n kesken
- Valtakunnalliseen kehittämistyöhön kytkeytyminen ja verkostoissa pysyminen

Yhteyshenkilöt ja linkit

Hankkeen materiaalia löytyy

- Keusoten verkkosivut
 - [Hankkeen verkkosivu](#)
 - [Työkykytiimin verkkosivu](#)
 - [Kohtaamon verkkosivu](#)
 - [Työ- ja työhönvalmennuksen verkoston verkkosivu](#)
- [Innokylä](#): toimintamallien kuvaukset ja materiaalia, loppuraportti
- Hankesalkku: hankkeen raportoinnit 2kk välein
- Thinking portfolio: hankkeen raportit 2kk välein (Keusoten käyttöön)
- Teams ryhmät: kaikki hankkeen materiaalit, keskustelut, tiedostot

Yhteyshenkilö

Silja Wahlsten

silja.wahlsten@keusote.fi

050 497 5676

**”Joka tähtiin kurkottaa,
voi kuuhun tipahtaa”**

Vanha keskiuusmaalainen
työkykyhankkeelainen sananlasku